

इ. वि. का. राजवाडे संगोधन मंडळ घुळें.

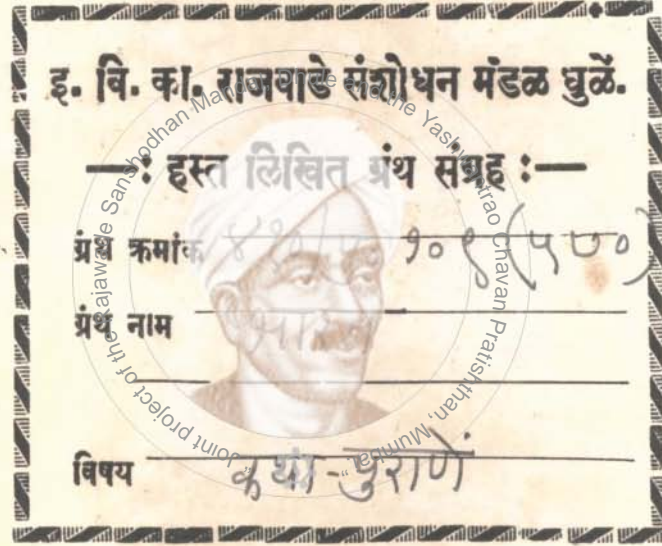
—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ४२०/१०९ (५७०)

ग्रंथ नाम

विषय

कथा-पुराणे

1

अध्यासप्रारंभः

(2)

श्रीगणेशायनमः। ॐ नमोजिगजवदना। नागाननपंन
गभूषणा। येकदंतात्रिनयना। मुखकवाहनातुजनमू १
आतानमूतेब्रह्मनंदिनी। शुक्रांबरशुकवदनी। अर्चुनिन
मिजेसुरगणी २ इंतवहनीतेनमू २ नमोसंसारमोहां
तका। मुमुक्षुसाधकास्वपदायेका। दुर्घटभवाणवतार
का। देहधारीद्विभुजा ३ आतानमूसंतसज्जना। जेला
नवैराग्यभक्तिसाधना। मजदेऊनेवरदाना। कथानुसं
धानपरिसावे ४ मोक्षाश्रयेचिपाइरि। प्रथमनामअयो
ध्यापुरी। धर्मस्वरूपजियेमाशारि। राज्यकरीहरि
श्रवंद्र ५ सूर्यवंशीक्षीराधिस्तोम। कीर्तिप्रकारोउज

(2A)

चितव्योम । प्रजावल्ली ते सुख परम । यालागी नाम हरि
श्वं ६ रात्रु करिणा लागी हरी । साधु सज्जना सुधाकारी
क्षिती पाळीया लागी हरी । श्वं ७ नाम तयाचे ७ धैर्ये सत्ताचा कन
कमेरु । दानी मेघे ते सा उदार । प्रजापाळ ककमळ वर । शक्रा
तुल्य प्रतापी ८ आमुली अला वंदनी । परिधान करुनि धराका
मिनी । प्रतापवीर्य भोगुनि जकी । वरासनी विशाजे ९ ऐसा राजा
चक्रवर्ती । सभा मंडळी विशाळ कीर्ति । सिंहासनी निर्जर
पती । शोभे ते सा शोभका । वेसला वोष्णित प्रधानी । उभ
यभागी वेत्रपाणी । मंगळ तुराचिया ध्वनी । नाद गगनी नस
माये ११ सभे साधु ऋषे श्वर । कथाचर्चा रागोद्धार । ते
णेश्वरे राजेश्वर । सुखनिर्भर मानरी १२ तव अक

हरिश्चंद्र स्मातगगनपंथे। नारदमुनीपातलातेथे। वीणावाजवीत
मधुरहस्तो। वदनीगातहरिकथा १३ जोज्ञानविचारमकरं
(३) दु। कीवैराग्यवंलीचामूळकंदु। विवेकसागरीचापूर्णेदु
तो नारदुपातला १४ रायेदेखताचीनयनी। धावोनीमस्तक
डेविलाचरणी। जयजयकारेगर्जेमुनी। सिंहासनीबैसवि
ला १५ कनकपात्रीमुद्दजले। रावेचरणक्षतळणकेले। क
स्तूरीचंदनचर्चिले। भाळोरेखिलेकेशर १६ नानापुष्पया
तीमाळा। गणीत नाहीसुगंधपरिमळा। नेवेघतांकूरुसो
हळा। कस्तूनिपूजिला नारद १७ देखोजिरायाचीविनय
भाक्ते। नारदसुखावलाचीति। आज्ञामागोनीगगनपंथी
गमनकेलेऋषिवर्ये १८ आलाशाक्राचियाभुवना। सवे

308

गपातला मंडपस्थाना। इंद्रेनमूनियाच रणा। केलेपूजन
विधियुक्त १९ सभाबैसलीधनदार। बैसलेविश्वामित्रवशि
ष्ठ। आणीकहीश्रेष्ठश्रेष्ठ। तपोधनबैसले २० भूमंडळीदार
पूतरी। अयोध्यापुरीअतिगोमरी। मजपाहतासकळरु
ष्टी। नदिसेदृष्टीआणीक २१ येकआज्ञायेकछत्री। नवखं
उसर्वधारित्री। वरीविराजेकरुतेत्री। हरिश्चंद्रनृपनाथ २२
तोसत्यसत्वाचाशिरोमणी। परोपकारीपरमज्ञानी। दुः
खदारिद्रइस्साकणी। ऐकोनहीजगाते २३ ऐकोनिनारदा
न्रियागोष्टी। वशिष्ठसुखावलापोटी। सभेशीगर्जेनिगाष्टी
उपमात्याशीतोयेक २४ नारदाचेवचनवाते। गाधीकुंडीको
धाग्निचेते। वरीवशिष्ठवाक्याचेनिघते। दिखागगनातेकव

हरिश्चंद्र खित २५ स्वदिराग्निकुंडालुत्यनयन । क रुनिवदनचापी हुन
 सोडिताजाला अतितिष्ण । शब्दबाणसतेज २६ वशिष्ठपादपांआ
 ५) उन । विंधोनहे भूपहरिण । तयामारीलकवण । कृपापूर्णगुरुची २७
 तयासत्वाचीपास्वर । जडोनठेलीसबाह्यांतर । तेथेऋषीचेवा
 श्वर । कैवीशरीरस्पर्शति २८ असोविश्वामित्राचीवचने । बोलिला
 तिपरिस्ताश्रवणे । कर्मेरपरिमवाक्यसुमने । पुण्यपरागेमघमधि
 ती २९ निर्जरसभेशी भूपाकीर्तिवाणिवाचीतेनलाजती । सूर्या
 पुढे दीपज्याती । तेजकेसेमिखेल ३० समर्थापुढेरंकमहिमा । मेरु
 शीयोजिल्लीवाल्मीकउपमा । कर्णहर्षिकेल्पद्रुमा । समसमानके
 सेसणावे ३१ वशिष्ठहृणजेजीऋषिराया । दथाकोपकासया । ध
 र्मसत्त्वशांतिदया । असेजयातोश्रेष्ठ ३२ तोधैर्यसत्वाचामहा
 मेरु । आठळपदीजैसाधुर । सूर्यवंशीचाशृंगारु । नृपवरह

५०

दिश्वंद्र ३३ परिसोनिवशिष्टाचियागोष्टि । विश्वामित्रको
धरुष्टि । स्रणेमीछलितासृष्टि । रक्षितापाठिकोणअसे ३४
मजविश्वामित्रापुठे ३ भूपालसत्वकायसेबापुडे । क्ष
णामाजीकरीवेडे । वचनधडापुठेबोलिला ३५ येरुद्र
णे हेतेचघडे । यवनमुखेजेवेदपठे । मासे पूर्वजरवरव
कुंउ । भोगिजेतिसुयहि ३६ नानरीमाशिखासूत्रा । वेगळे
होणेकुरुक्षेत्रा । माझीदानकरपात्रा । स्पर्शकरीनअधमाचे ३७
आणीकरेकेप्रतिज्ञावचन । नरकपाणीसुरापान । गोत्रजाचे
पेहनन । हेदोषगहनमजघउत ३८ ऐसेदोषाचेपर्वत । सत्व
याकितान्नपनाथ । मस्तकीघेउनिनरकात । पूर्वजासहितबु
उन ३९ परिसोनिवशिष्टाचियावचना । विश्वामित्रहिकरीष

रिश्चंद्र

(5)

तिस्रा। नृपसखटाखीननाना। यत्नेकरुनि सर्वथा ४० जरीउतरे
 लमाशा कुरी। तरीदेईन जोडिल्या सुकतराशी। तथासुवादे
 पंलवाशी। ये रेग्रंथिकावांधिली ४१ मासातपाचा असंख्यको
 टी। नसमातिब्रह्मांडुघटि। कोणत्यास्रणालतरी कर्णपुटी
 श्रवणकेले पाहिजे ४२ जा तपमीअमरसृष्टि। निर्मिली आणि
 कचर्मद्रिष्टी। रविबिंबविलोकिताहृष्टि। मळोनिपडिली बुवळे ४३
 मासिनि घाले ज्ञाननयन। घेतले सूर्याचे दर्शन। आणीकवातांबु
 पर्णाशन। केले कोणीवषेदहा ४४ कोहूनूर्णभक्षुनीवनी। तप
 लोपंचाग्नि साधनी। रत कुंडीपत्रागरी। जपिनला अर्बुदेको
 टिदहा ४५ ऐशियातपाचावळे। मृत्यजितिला तयेवेळे। तथावो
 पीनताकाळे। जरीमासियेतुळे उतरेल ४६ ऐसादोघाचासं
 वाद। होता उठिलानारद। इंद्रस्रणेकासयावाद। शब्देशब्दवो

58
८ ला ४७ हरापेटोनियावेगे । प्रतिज्ञाकरूनियादोघे । विश्वामित्र
परमरागे । सिद्धाश्रमापातला ४८ सूर्यवंशीचा अभिमानी । अ
योध्यागेला वसिष्ठ मुनी । विश्वामित्रेशिष्यदानी । गुप्तपाठीपाठवि
ले ४९ इंद्रसभेमाजिवाद । शोभाजाता प्रतिज्ञा शब्द । याला गीरा
जयासावध । करावयावोधतो गेला ५० तुळीजाउनिया गुप्तपा
हुनीया सकळ वृत्तांत । येरेजाउनीयातथ । मुनीनेमस्तनसांगे ५१
वशिष्ठआला एसेकर्णी । सदलकताधाबिंनलाचरणी । नमस्का
रुनीशिविकायानी । बेसउनीआणेल ५२ गुठियाउभविल्यान
गरी । तोरणैमखरेघराघरा । जयजयकारेमंगळतुरी । वसिष्ठ
नगरीप्रवेशे ५३ रायेआणनिमहीद्रालया । कनकतारीबेरवी
तया । सहकुमरमहेद्रजाया । येतीजालीदर्शना ५४ ऋषीचरणीठ
विलेमाथे । येरेस्पर्शिलेअमृतहस्ते । हृदईआलिंगुनीतयाते ।

इस्थिंद्र

(6)

मंगलशब्दे गौरवी ५५ षोडशोपचाशे पूजापात्रे। कनककुं
भीजळपवित्रे। पुजा करुनि सांगमंत्रे। धराळत्रे आवडी ५६
अर्घ्यपात्र दीपआसने। सुगंधसुवाससुमने। नैवेद्यतांबूल
नीरांजने। कनकतंबकीठेविला ५७ ऐसाउपचारे पुजोनि मुनी
राजा उभाकर जो उनी। विश्वामित्रवचने मनी। स्मरोनी बोले व
सिष्ठ ५८ सविता चणोपासुनि निर्मळ। इह परत्र कुणी कीर्ति ज
ळ। भरोनि वाहे परतुंबळ। अरिअचळ भंगावया ५९ जैसी
शिवगंगा पवित्र। तिये श्रीजाहूवा विश्वामित्र। शोषावया पतिव
ग्र। परस रुनि वैसे यक्षेरी। ६० मुळीचे पवित्र स्वर्ग भुवनी। वरीवि
राजे ऋषिवदनी। पुढे मिरवे अभिधानी। जाहूवी ऐशी विख्या
त ६१ भुपसत्त्व भुइहाटक। ऋषिकोपाग्निसवे चोख। मोळाचढे
अधिकाधिक। हे जाणिजे सुजाणे ६२ असो ऋषि प्लणे गाराया।

60
सत्वरक्षोनि स्यां उणे काया। करुनि स्यां उि ती ते स्वर्गालया। अक्षे
यभोग भोगि ती ६३ शिविराजाचक्रवर्ती। सूर्यवंशीप्रख्यातकीर्ति।
सत्वरक्षणीमास तुकीति। देहकापुनीताजवा ६४ ऐशियावंशी
चियाराया। वचनपरियेशीगुणैः ६५ वनानवजावेमुनीचिया। सद्ना
गमनकरावे ६६ संकेतदा उनीरायाशी। वरिसुगैलातपांशी। राजासाव
धअहर्निशी। अयोध्येशीसर्वद ६७ येरीकडेसिद्धाश्रमी। विश्वामित्रअभिया
रकमी। मातंगयागसकमकाशी। कर्तिकाजाऊसाक्षेपे ६८ अथर्वणवे
दीचेपाठक। अभिचारकमरातिक। नानाद्रव्येअनेक। पुष्य
यातिआरुना ६९ शुद्धिपाहुनयाभूमिका। अमंनूनियायाशिका
अकराकुंउषड्ढोणिका। निर्मितीमनेकाशोधुनी ६९ शेंदुरकुंकुमे
रक्तचंद्रने। अर्ककणेरजासवनसुमने। रक्तकुंभप्रेतासने। मां
सपान्नेरधिराची ७० तीर्थपूर्णभरिलेखट। शुद्धिकवळेभरिलेताट। स्था
पूनिशाकीचेपाठ। होमारंभीरुवीने ७१ स्नानकरुनिश्रोणिती। यज्ञा

हरिश्चंद्र

(7)

सनीवैसोनीहाती। अभिचारकंकणेबांधोनि सौडिती। पिंगरजयमो
 कल्या ७२ मध्येवैसनियाआपण। कुंडीस्थापुनीहुताशन। स्तुवापा
 त्रीअवदान। मंत्रोपचारीराकिती ७३ आहुतीयाकीतामद्यमांशी।
 कर्पट्टेघाणीवैसकीशिशि। वदनघ्राणीदायोनी ७४ सप्तरीगीज्वाथा
 उठती। अकराकुंडीसासष्टआहुती। हवितादेवीपावलीरुप्ती। आदि
 शक्तीभवानी ७५ सहस्रअवदानपूर्णाहुती। होताप्रगटजाकीराकी
 कवणकामनातुसाचिती। तेषांगमातंगुरुवर्या ७६ ऋषीअणेहोवि
 मागणे। ऋरखापदेभरीकाननानिकेअणोनिकरवचने। देतीजा
 कीजगदंबिका ७७ विश्वामित्रतयेवळे। देवीवरदानाचेनिवळे। करि
 ताजाळास्वापदकुळे। जीवितसककानमी ७८ पक्षमासअयनेअब्दे
 प्रसवलीवनीअनेकस्वापदे। विस्तारिकाथजेलेशब्दे। ग्रंथजार्दलपाव्हा
 ष्या ७९ दंतीनखीश्रंगीऋर। निर्मळस्वापदेगणाचेभार। पादहीनप
 क्षधर। खेचरभूचरसौटिंग ८० काननव्यापिलेस्वापदे। मातलीभ
 शुनीमांसेमदे। गर्जतीभयानकराब्दे। त्रासदेतीजगाते ८१ ऋषिक

तरि

७३

७४

काण्ड्यरुचिके । तीर्थयात्रे शीपांथिके । वेङ्गारसांडिका वे
वसाइके । धेनुनवजातीवनाते ८२ भयेवनीनरिघेकोणी ।
कल्यांभाकीतिसकळप्राणी । स्रणतीयाळु राजकर्णी । जाउ
नीसदनीसखरे ८३ प्रजाजाउनीराजसभे । जोहरनीरा
हिलेउभे । तुसेहोनेसूर्यप्रभे । माजीपशुतळदारले ८४
सांगावयायोग्यनहेमात । कस्तंगताअमुचाप्राणांत । श्वा
पदेमातलीवनात । करितीयातजगाद्या ८५ लेकोनिपोर
जाचीवाणी । राजाविचाराआपुलेमनी । गुरुवचनमानु
नी । राहताजनीअपकीर्ति ८६ वनीनिवटुनीश्चापदगणा
सुस्वीकरावेशकळजना । वशिष्टकोपलातरीचरणा । न
मस्कारकरुसाष्टांगी ८७ लेसेविचारनीचिन्ति । पाचा

इरिश्चंद्र रिळावाहिनीपती। स्रणेजाणेवाना प्रती। सेनासिद्धकरा
वीरु तणेना हटित्याभेरी। वाजतीरणतुरेअपाशी। वीरश्री
वसेमहावीरि। परिधानकेलीअपाशी। अश्वगजरथवह
नी। वळवत्यावीरांचियाश्रेणी। अयोध्यानगरीचासदनी।
हुनीबाहेरनिघाले १० पुढेपायाचमागर। पाठीअश्वरहंवे
र। मनकुंजराचेभार। उभयकुंडधाकती ११ तयाएछीदि
व्यपताका। भासतीसेनासागरीचानोका। उभयकर्णा
माजिमस्तका। वरीअंकुशरा। भती १२ नानावाद्याचियाध्व
नी। राजाआरळलावहनी। तारामतीशिविकायानी। सेनागर्भाचा
कीली १३ छत्रछायेतली नृपवर। वीरश्रियेविराजेवीर। नगरी
ठेउनीराजकुमर। पुरीबाहेरनिघाला १४ राजाप्रवेशला महा

वनी । श्वापद कळपदोखले नयनी । शस्त्री शरीपाशबंधनी ।
वधुनी धरणी पाडिती १५५ ऐसे राये मारिले कळप । उरली श्वा
पदें छिती दीप । येकी अंगे भरला कळप । मरण धाके पळता
ती १५६ येरी कडे गाधी नमुनी । परमतोच मानुनी मनी । पुरी
यागुनी म हावनी । राजा आला ह्या निया १५७ आश्रमा आणाव
या रावो । ऋषीने केला नव कावो । कुरंग निर्मिला अपुर्वी कन
क कांति साजिरा १५८ तुसे या सपर ज्जने गळा । बांधोनी आणा
वे न पाळा । निके झणोनी चरण कमळा । नमुनी गेला वनां वरी १५९
मग राज आला समीपु । राजा पाहे तव कनक वपु । नरनाथा ह्
दर्शकामनास मूर्तु । फुफाट करीत उठिली १६० गुणीला उनिया
बाण । घेउ पाहे कुरंग मरण । येरे फोडिले राण । भुमी चरण न
कि

१
 इति शब्द थारे १०१ राजागलातयापाठी। धावता जाला परमकष्टि
 पळत जाला आश्रमानिकटी। विश्वामित्र ऋषीचा १०२ अं
 तरी रा होनिया उभा। पाइत ठे लावन श्री शोभा। वन सरो
 जीने चारंभा। सुख अमोद दारले १०३ वन श्री वर्णा वीकोणे
 उपमे नंदन वन उणे। नाना वृक्षाची फळे सुमने। मधुर सुर
 से दारली १०४ येक ते सरल रा खाहीन। येक रा खामंडी
 त पुर्ण। तथा अंगी कृताचेष्टण। करुणी जाती सुरचोड १०५
 कर्पुव कर्दली नारी कळे। अमृतक्षल विनले फळी। कंट
 क फळाची न हाळी। जगली मुळी असंख्य १०६ द्वाक्षामंड
 पीतली दार। धावती अमृत रसाचे पाट। फणस फळे सागु
 नी वेष्ट। शक्ती वाट सिंधुची १०७ जाइ जुइ चंपक मारुती

मा.जी.प.पक्षी-क्रीडती। कनककल्हारे शोभती ५

बकुलमोगरेकांचनशवंती। केतकी वनेमगमगीती। पराशक्ति
तीसुगंध १०८ अगस्तचंदनदेवदार। हरिचंदनमलयागर। वृ
क्षवेष्टितविषधर। भूते जैसी निधानी १०९ न्यग्रोधपात्लाशपिं
पळतरु। देवत्रयांचे अवतार। विन्वतुळरी हरिहर। जा
पत्रीतोषती ११० अनेक रक्षक जती। पूर्णजीवनीतडागे १११
ऐसी सिद्धाश्रमाची वटिका। देवनिराय वारिले करक। आ
पणप्रधानपट्टनायक। वायूनिजाविका येउनेही ११२ प्रवे
शकरिता तथेवनी। राजा आश्वोर्य देखेनयनी। धेनुव्या
घ्रयेके स्थानी। येकमेका वाटिती ११३ नकुळसर्प-क्रीडती सु
खे। माजरिस्तनालागती मुखके। सिंहकरिणको तुके।

हरिश्चंद्र ये के ठाई विचरती ११४ उलु की निरउनि पिलि थारी। वा
यसे जा ती चारे यात्री। विश्वामित्रमाया ऐसी। सहसा न
कळे मानवा १५ निर्वै रखा पदाचे गण। हे खोनि विस्मी
तरायाचे मन। पुढे जाता सुगंध जीवन। तडागी पूर्ण दे
खिले १६ तथा कासार जीवनी। स्नान करिता विश्रांती म
नी। परिधान करुनि दिव्य वस्त्रनी। देवा लई निघाला १७
कर्दली द्रोण हेम कमळे। नाना पुष्पे सुगंध परिमळे। क
नकपात्री भरुनि जळे। शिवागारी प्रवेशे १८ सोमकां
तकन करि खर। माजि विराज कर्पूर गौर। द्वा रिठ वळ
नंदि केश्वर। मनोहर शोभला १९ भावे पूजु नी गिरिजा

1018

वर। नमनकेले जो उत्रिकर। भार्ये सहित राजेश्वर। स्व
स्थानी वैसला २० विश्वामित्रे मातंगकामिनी। गुणेरूप
सानाचणी। रायापारी दोघोजणी। देवालइप्रेरित्या २१ ऋ
षी अश्लेने कामसरिता। सलंकारे सुरोभिता। हावभावक
टाक्षभरिता। नृपनाथा जवळिके २२ ये उनी गीतन्यकरिती
मानउपमानता लतोडिती। नयनबाणे विंधिती। चित्तकुरं
गरायाचे २३ स्यांचिया नायनाची कथा। निरंतरपासरती
शिखा। पयनपांगुळगंगकुळी। पुरतुंबळदारला २४ सभा
श्रवणावैसलीसादर। नानाजातीश्वापदे अपार। वैरया
गेपरस्पर। मधुरस्वरे मोहिली २५ ले कोनियाधरारमण

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com